

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2009. gada 10. septembrī*

Lieta C-201/08

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Hessisches Finanzgericht* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2008. gada 8. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2008. gada 16. maijā, tiesvedībā

Plantanol GmbH & Co. KG

pret

Hauptzollamt Darmstadt.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*], tiesneši A. O'Kīfs [*A. Ó Caoimh*] (referents), H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], U. Lehmuss [*U. Lohmus*] un P. Linda [*P. Lindh*],

* Tiesvedības valoda — vācu.

ģenerālvokāts J. Mazaks [*J. Mazák*],
sekretāre R. Šereša [*R. Šereš*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 6. maija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Plantanol GmbH & Co. KG* vārdā — J. Runkels [*J. Runkel*], vadītājs,

— *Hauptzollamt Darmstadt* vārdā — M. Felms [*M. Völlm*] un K. Goldmans [*K. Goldmann*], pārstāvji,

— Polijas valdības vārdā — M. Dovgelevičs [*M. Dowgielewicz*], pārstāvis,

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā — S. Osovskis [*S. Ossowski*], pārstāvis, kam palīdz P. Mantls [*P. Mantle*], *barrister*,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — V. Melss [*W. Mölls*], B. Šima [*B. Schima*] un K. Gross [*K. Gross*], pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklaušīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

¹ Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 8. maija Direktīvas 2003/30/EK par biodegvielas un citu atjaunojamo veidu degvielas izmantošanas veicināšanu transportā (OV L 123, 42. lpp.) 3. pantu, kā arī tiesiskās drošības un tiesiskās palāvības aizsardzības principiem.

² Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar strīdu starp *Plantanol GmbH & Co. KG* un *Hauptzollamt Darmstadt* (Darmšates Galvenā muitas pārvalde) par elektroenerģijas nodokļa samaksu par 2007. gada maiju.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienų tiesiskais regulējums

Direktīva 2003/30

3. Saskaņā ar Direktīvas 2003/30 desmito, divpadsmito, četrpadsmito, deviņpadsmito, divdesmito, divdesmit otro un divdesmit septīto apsvērumu:

“(10) Biodegvielas izmantošanas veicināšana transportā ir vērsta uz plašāku biomasas lietošanu, tā veicina biodegvielu plašāku izstrādāšanu turpmāk, vienlaikus neizslēdzot citus alternatīvās degvielas variantus, jo īpaši ūdeņraža izmantošanu.

[..]

(12) Īpašos gadījumos par biodegvielu var izmantot nerafinētu vai rafinētu, ķīmiski nemodificētu tīru augu eļļu, ko spiežot, ekstrahējot vai ar līdzvērtīgu paņēmieni iegūst no eļļas augiem, ja tā ir piemērota izmantojamo motoru tipam un ja tā atbilst emisijas prasībām.

[..]

- (14) Motoru optimālas efektivitātes nodrošināšanai transportā izmantotajam bioetanolam un biodīzeļdegvielai gan tīrā veidā, gan maisījumos jāatbilst noteiktiem kvalitātes standartiem. [..]
- (19) Eiropas Parlaments 1998. gada 18. jūnija rezolūcijā [OV C 210, 215. lpp.] aicinājis piecu gadu laikā palielināt biodegvielu tirgus daļu līdz 2 %, izmantojot pasākumu kompleksu, kurā ietilpst atbrīvojums no nodokļiem un finansiāla palīdzība pārstrādes uzņēmumiem, kā arī noteikums naftas pārstrādes uzņēmumiem izmantot zināmu daļu biodegvielas.
- (20) Optimālais paņēmieni biodegvielu daļas palielināšanai valsts un Kopienas tirgū ir atkarīgs no resursiem un izejvielām, valsts un Kopienas politikas attiecībā uz biodegvielu izmantošanas veicināšanu, nodokļu sistēmas, kā arī pienācīgas visu ieinteresēto personu iesaistīšanas.

[..]

- (22) Biodegvielu ražošanas un izmantošanas veicināšana varētu dod zināmu ieguldījumu, lai samazinātu atkarību no enerģijas importa un siltumnīcas efektu izraisošo gāzu [emisiju]. Turklāt biodegvielas gan tīrā veidā, gan maisījumos principā var lietot esošajos transportlīdzekļos, izmantojot esošo transportlīdzekļu degvielas sadales sistēmu. Biodegvielas jaukšana ar fosilajām degvielām varētu veicināt cenu pazemināšanos Kopienas izplatīšanas sistēmā.

[..]

(27) Jāievieš pasākumi, kas vērsti uz drīzu kvalitātes standartu izstrādāšanu biodegvielai, kura izmantojama autotransportam gan tīrā veidā, gan maisījumos ar parasto degvielu. Lai gan atkritumu bioloģiski noārdāmās frakcijas ir potenciāls izejvielu avots biodegvielas ražošanai, nosakot kvalitātes standartus, jāņem vērā atkritumu iespējamais piesārņojums, lai nepieļautu iespējas kādiem komponentiem radīt transportlīdzekļu bojājumus vai izraisīt kaitīgas emisijas.”

4 Direktīvas 2003/30 1. pantā ir noteikts:

“Šīs direktīvas mērķis ir veicināt biodegvielas un citu atjaunojamo veidu degvielas izmantošanu, aizstājot dalībvalstu transportā izmantojamo dīzeļdegvielu un benzīnu, lai īstenotu tādus mērķus kā saistību izpilde attiecībā uz klimata izmaiņām, videi nekaitīgas, drošas piegādes un atjaunojamas enerģijas avotu izmantošanas veicināšana.”

5 Saskaņā ar šīs direktīvas 2. pantu:

“1. Šajā direktīvā ir spēkā šādas definīcijas:

a) “biodegviela” ir transportā izmantojamā šķidrā vai gāzveida degviela, ko iegūst no biomasas;

- b) “biomasa” ir bioloģiski noārdāmā frakcija lauksaimniecības, mežsaimniecības un ar to saistīto nozaru produktos, atkritumos un atliekās (tostarp augu un dzīvnieku izcelsmes vielas), kā arī bioloģiski noārdāmo frakcija rūpniecības un sadzīves atkritumos;

[..]

2. Par biodegvielu uzskatāmi vismaz šādi produkti:

- a) “bioetanol”: etanols, ko iegūst no biomasas un/vai atkritumu bioloģiski noārdāmās frakcijas un ko izmanto par biodegvielu;
- b) “biodīzeļdegviela”: metilesteris, ko iegūst no augu eļļas vai dzīvnieku taukiem, kam ir dīzeļdegvielas īpašības un ko var izmantot par biodegvielu;

[..]

- j) “tīra augu eļļa”: augu eļļa, ko spiežot, ekstrahējot vai ar līdzvērtīgu paņēmieni iegūst no eļļas augiem, nerafinēta vai rafinēta, tomēr ķīmiski nemodificēta, piemērota attiecīgu veidu motoriem, emisijas prasībām atbilstīga.”

6 Minētās direktīvas 3. pants ir formulēts šādi:

“1. a) Dalībvalstis nodrošina, lai to tirgū laistu biodegvielas un citu atjaunojamo veidu degvielas minimālo daudzumu, un tālab nosaka orientējošos valsts mērķus.

b) i) Šo mērķu kontrolskaitlis ir 2% no visa tā benzīna un dīzeļdegvielas kopējās energoietilpības, kas transporta vajadzībām laisti to tirgū līdz 2005. gada 31. decembrim.

ii) šo mērķu kontrolskaitlis ir 5,75% no visa tā benzīna un dīzeļdegvielas kopējās energoietilpības, kas transporta vajadzībām laisti to tirgū līdz 2010. gada 31. decembrim.

2. Biodegvielu var ražot kādā no šādiem veidiem:

a) īpašajiem transporta degvielas kvalitātes standartiem atbilstīga gan tīrā biodegviela, gan minerālās izcelsmes degviela ar augstu biodegvielas koncentrāciju;

b) tādi biodegvielas maisījumi ar naftas produktiem, kuri atbilst attiecīgajām Eiropas normām, kas nosaka tehniskās specifikācijas attiecībā uz transporta degvielu (EN 228 un EN 590);

- c) šķidrumi, ko iegūst no biodegvielas, piemēram, ETBE (etil-terc — butilēters), un kura biodegvielas masas daļa atbilst 2. panta 2. punktā norādītajai.

[..]

4. Veicot pasākumus, dalībvalstīm jāņem vērā klimatiskie apstākļi un dažādu veidu biodegvielas un citu atjaunojamo veidu degvielas ekoloģiskā bilance, un tās var dot priekšroku to veidu degvielas izmantošanas veicināšanai, kuriem ir ļoti laba un ekonomiski efektīva ekoloģiskā bilance, ņemot vērā arī to konkurētspēju un piegādes drošību.

[..”

Direktīva 2003/96/EK

- 7 Padomes 2003. gada 27. oktobra Direktīvas 2003/96/EK, kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (OV L 283, 51. lpp.), mērķis ir Kopienā noteikt nodokļus energoproduktiem, izņemot tikai minerāleļļas, uz kurām attiecas Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīva 92/81/EEK par akcīzes nodokļa saskaņošanu attiecībā uz minerāleļļām (OV L 316, 12. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Padomes 1994. gada 22. decembra Direktīvu 94/74/EK (OV L 365, 46. lpp.), un Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīva 92/82/EEK par minerāleļļām uzlikto akcīzes nodokļu likmju tuvināšanu (OV L 316, 19. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 94/74.

8 Direktīvas 2003/96 1. pantā ir paredzēts, ka dalībvalstis uzliek nodokļus energoproduktiem saskaņā ar šo direktīvu.

9 Minētās direktīvas 2. pantā ir paredzēts:

“1. Šajā direktīvā termins “energoprodukti” attiecas uz produktiem, kuri:

a) atbilst KN kodiem 1507 līdz 1518, ja šos produktus paredzēts izmantot par kurināmo vai motordegvielu;

b) atbilst KN kodiem 2701, 2702 un 2704 līdz 2715;

[..]

3. [..]

Papildus 1. punktā noteiktajiem ar nodokli apliekamajiem produktiem jebkuram produktam, kas tiek paredzēts lietošanai, piedāvāts tirdzniecībā vai izmantots par motordegvielu vai par piedevu vai apjoma palielinātāju motordegvielai, uzliek nodokli pēc ekvivalentas motordegvielas likmes.

[..]

5. Šajā direktīvā atsauces uz [KN] kodiem ir atsauces uz kodiem, kas noteikti ar Komisijas 2001. gada 6. augusta Regulu (EK) Nr. 2031/2001 par grozījumiem Padomes Regulas (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu I pielikumā [(OV L 279, 1. lpp.)].

[..”

¹⁰ Direktīvas 2003/96 16. pants ir formulēts šādi:

“1. Neskarot 5. punktu, dalībvalstis var piemērot atbrīvojumu vai samazinātu nodokļu likmi, veicot fiskālo kontroli, 2. pantā minētajiem ar nodokli apliekamiem produktiem, ja šie produkti ir izgatavoti no viena vai vairākiem šādiem produktiem vai satur tos:

— produkti, uz kuriem attiecas KN kodi 1507 līdz 1518,

[..]

3. Dalībvalstu piemēroto atbrīvojumu vai nodokļu samazinājumu koriģē, ņemot vērā izmaiņas izejmateriālu cenās, lai izvairītos no 1. punktā minēto produktu ražošanā radušos papildu izmaksu pārmērīgas kompensācijas.

[..”

Regula Nr. 2031/2001

- 11 Saskaņā ar Regulas Nr. 2031/2001 I pielikuma noteikumiem rapšu eļļa ietilpst KN 1514 pozīcijā un dīzeļdegviela ietilpst KN 2710 pozīcijā.

Valsts tiesiskais regulējums

Likums par nodokli minerāleļļām

- 12 Likumā par nodokli minerāleļļām (*Mineralölsteuergesetz*), kurā grozījumi izdarīti ar 2002. gada 23. jūlija likumu par grozījumiem likumā par nodokli minerāleļļām un citos likumos (*BGBI.* 2002 I, 2778. lpp.; turpmāk tekstā — “likums par nodokli minerāleļļām”), bija iekļauts 2.a pants ar nosaukumu “Samazinātas likmes biodegvielai”, kurā bija noteikts:

“1. Likmes, kas noteiktas 2. panta 1. punktā un 3. panta 1. punktā, līdz 2008. gada 31. decembrim ir samazinātas atbilstoši biodegvielas daļai, kas apzināti iekļauta šajos pantos paredzētajās minerāleļļās.

2. Biodegviela ir energoprodukts, ko iegūst tikai no biomasas [..]. Energoproduktus, kas daļēji ir iegūti no biomasas pirmā teikuma nozīmē, uzskata par biodegvielu proporcionāli attiecīgajai biomasas daļai degvielā. Augu eļļu metilesterus uzskata par biodegvielu.

3. Federālā Finanšu ministrija [..] ik pēc diviem gadiem un pirmoreiz 2004. gada 31. martā iesniedz *Bundestag* [Parlamenta apakšpalātai] ziņojumu par biodegvielas tirdzniecību un biomasas un jēlnaftas apgrozījuma attīstību, kā arī par degvielu cenām un attiecīgā gadījumā šajā ziņojumā piedāvā atbilstoši tirgus attīstībai pielāgot likmes samazinājumus biodegvielai.”

¹³ Ar 2003. gada 15. decembra otro likumu par grozījumiem noteikumos par nodokļiem — 2003. gada nodokļu grozījumu likums (*Zweites Gesetz zur Änderung steuerrechtlicher Vorschriften — Steueränderungsgesetz 2003*) — (*BGBI.* 2003 I, 2645. lpp.) no 2004. gada 1. janvāra tika grozīti likuma par nodokli minerālējūnām 2.a panta 1. un 2. punkts, lai samazinātu likmju piemērošanas termiņu biodegvielai pagarinātu līdz 2009. gada 31. decembrim un lai paplašinātu to piemērošanas jomu, iekļaujot tajā arī biodegmaisījumus. Šī panta 3. punkts tika grozīts šādi:

“Samazinātas likmes noteikšana nedrīkst izraisīt to papildu izmaksu pārmērīgu kompensāciju, kas saistītas ar 1. punktā paredzētās biodegvielas un biodegmaisījumu ražošanu; šajā sakarā Federālajai Finanšu ministrijai [..] katru gadu un pirmoreiz 2005. gada 31. martā ir jāiesniedz *Bundestag* ziņojums par biodegvielas un biodegmaisījumu tirdzniecību un par biomasas un jēlnaftas apgrozījuma attīstību, kā arī par degvielas un degmaisījumu cenām un pārmērīgas kompensācijas gadījumā šajā ziņojumā jāpiedāvā atbilstoši tirgus attīstībai, ko rada izejvielu apgrozījums, pielāgot likmes samazinājumus biodegvielai un biodegmaisījumiem. Šajā sakarā ir jāņem vērā ietekme uz vides un klimata aizsardzību, dabas resursu aizsardzību, dažādu degvielu ārējām izmaksām, piegādes drošību un mērķa, kas saistīts ar minimālo biodegvielas un citu atjaunojamo veidu degvielas procentuālo daļu atbilstoši [Direktīva 2003/30], īstenošanu. [..]”

Likums par elektroenerģijas nodokli

- 14 Ar 2006. gada 15. jūlija likumu, ar ko nosaka reformu energoproduktu aplikšanai ar nodokli un ar ko groza likumu par nodokli elektrībai (*Gesetz zur Neuregelung der Besteuerung von Energieerzeugnissen und zur Änderung des Stromsteuergesetzes*) (BGBl. 2006 I, 1534. lpp.), kurā ir tieša atsauce uz Direktīvu 2003/30 un Direktīvu 2003/96, proti, ar tā 1. pantu tika ieviests likums par elektroenerģijas nodokli (*Energiesteuergesetz*). Pēdējais minētais likums, kas stājās spēkā 2006. gada 1. augustā un ar ko no šī datuma tika atcelts likums par nodokli minerāļeļļām, paredz, ka biodeģviela tiek aplikta ar nodokli kā “energoprodukts”.
- 15 Likuma par elektroenerģijas nodokli 50. panta ar nosaukumu “Atbrīvojums no nodokļa par biodeģvielu un biodeģmaisījumiem” 1. un 2. punktā ir paredzēts:

- “1. Nodokļu maksātājs var lūgt, lai viņam piemēro atbrīvojumu no nodokļa par energoproduktiem, par kuriem neapstrīdami tiek iekasēts nodoklis un kuros ietilpst biodeģviela vai biodeģmaisījumi. [...] Atbrīvojumu no nodokļa, ievērojot 2. punkta trešā teikuma noteikumus, piešķir līdz 2009. gada 31. decembrim.
2. Atbrīvojumu no nodokļa piešķir tādā apmērā, kādā ir jāmaksā nodoklis par biodeģvielas vai biodeģmaisījumu daļu. Atkāpjoties no pirmā teikuma, energoproduktiem [...], kuros kā biodeģmaisījumi ietilpst taukskābju vai augu eļļas metilesteri, piemēro tikai daļēju atbrīvojumu no nodokļa atbilstoši taukskābju vai augu eļļas metilesteru daļai tajos. Atbrīvojuma no nodokļa apmērs

[..]

2) uz 1000 l augu eļļas ir

līdz 2007. gada 31. decembrim EUR 470,40

no 2008. gada 1. janvāra līdz 2008. gada
31. decembrim EUR 370,40

no 2009. gada 1. janvāra līdz 2009. gada
31. decembrim EUR 290,40

no 2010. gada 1. janvāra līdz 2010. gada
31. decembrim EUR 210,40

no 2011. gada 1. janvāra līdz 2011. gada
31. decembrim EUR 140,40

no 2012. gada 1. janvāra EUR 20,40

[..].”

¹⁶ Likuma par elektroenerģijas nodokli 50. panta 4. punktā tāpat kā iepriekšējos likuma par nodokli minerāleļļām noteikumos ir paredzēts, ka atbrīvojums no nodokļa nedrīkst radīt pārmērīgu ar biodegvielas ražošanu saistīto papildu izmaksu kompensēšanu.

17 Likuma par elektroenerģijas nodokli 50. pants, sākot no 2007. gada 1. janvāra, ir grozīts ar 2006. gada 18. decembra likumu par biodegvielas kvotām, grozot federālo likumu par aizsardzību pret piesārņotāju emisijām un grozot noteikumus jautājumā par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (*Gesetz zur Einführung einer Biokraftstoffquote durch Änderung des Bundes-Immissionsschutzgesetzes und zur Änderung energie- und stromsteuerrechtlicher Vorschriften*) (BGBl. 2006 I, 3180. lpp.; turpmāk tekstā — “likums par biodegvielas kvotām”). Tā kā šajā likumā ir tieša atsauce uz Direktīvu 2003/30 un Direktīvu 2003/96, tas lielā mērā paredz attiecībā uz biodegvielu piešķirto nodokļu priekšrocību aizstāt ar pienākumu maisījumos iekļaut vai pārdot vismaz konkrētu daļu biodegvielas.

18 Tādējādi turpmāk likuma par elektroenerģijas nodokli 50. panta 1. punktā, kurā grozījumi izdarīti ar likumu par biodegvielas kvotām, it īpaši tā 1) apakšpunktā, ir paredzēts atbrīvojumu piemērot tikai tīrai biodegvielai, proti, tādai, kas nav sajaukta ar citiem energoproduktiem, izņemot tomēr biodegvielu, kas ir “īpaši pelnījusi atbalstu”, saskaņā ar 2) un 3) apakšpunktu. Minētajai degvielai, kas ir uzskaitīta minētā 50. panta 5. punktā, ir pieskaitāmi sintētiskie ogļūdeņraži vai to maisījumi, kas ražoti, termokīmiski pārstrādājot biomasu, saukti par “BtL”, kā arī energoprodukti, kuros ietilpst 70–90 % bioetanola, saukti par “E85”.

Federālais likums par aizsardzību pret piesārņotāju emisijām

19 Ar likumu par biodegvielas kvotām no 2007. gada 1. janvāra tika grozīts arī 2002. gada 26. septembra federālais likums par aizsardzību pret piesārņotāju emisijām (*Bundes-Immissionsschutzgesetz*) (BGBl. 2002 I, 3830. lpp.), tā 37.a panta 3. punktā nosakot minimālo biodegvielas daļu, kādai ir jābūt iekļautai kopējā pārdotās degvielas

daudzumā. Saskaņā ar minētā panta 4. punktu šo minimālo daļu var nodrošināt, degvielai vai diēļdegvielai piejaucot vai pārdodot tīru biodegvielu.

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

- 20 Prasītājs pamata prāvā Vācijā kopš 2005. gada pārdod degvielu ar nosaukumu “Plantanol-Diesel”, kas iegūta, vienā šim nolūkam aprīkotā kravas automašīnas cisternā sajaucot nerafinētu augu eļļu, šajā gadījumā — rafinētu rapšu eļļu (60 % vasarā un 50 % ziemā), fosilo diēļdegvielu (37 % vasarā un 47 % ziemā) un speciālus piemaisījumus (3 %). Šis produkts ir paredzēts dažādiem pašvaldību transportlīdzekļu parkiem, kā arī kādai sabiedriskā transporta pakalpojumu sabiedrībai Frankfurtē pie Mainas.
- 21 Saskaņā ar iesniedzējtiesas lēmumu “Plantanol-Diesel”, kas atbilstot standarta DIN V 51605 prasībām, var izmantot gan vecā modeļa diēļdzinējos, gan jaunā modeļa diēļdzinējos ar tiešo iesmidzināšanu, neuzstādot jaunu aprīkojumu vai neveicot tehniskas izmaiņas attiecīgo transportlīdzekļu dzinējos. Dažos pētījumos turklāt ir pierādītas šī produkta priekšrocības salīdzinājumā ar fosilo degvielu, ņemot vērā sodrēju daļiņu emisiju, izdalītā CO₂ daudzumu, patēriņu un kancerogenitāti.
- 22 Pēc tam, kad 2007. gada 1. janvārī stājās spēkā likuma par elektroenerģijas nodokli 50. panta 1. punkta 1) apakšpunkts, kurā grozījumi izdarīti ar likumu par biodegvielas kvotām, *Hauptzollamt Darmstadt* pieprasīja prasītājam pamata lietā samaksāt nodokli par energoproduktiem par laika posmu no 2007. gada 1. janvāra līdz 31. maijam attiecībā uz augu eļļas daļu, kas ietilpst “Plantanol-Diesel”.

- 23 Saņēmusi pieteikumu par pagaidu noregulējumu, *Hessisches Finanzgericht* [Hesenes Finanšu tiesa] ar 2007. gada 2. oktobra rīkojumu apturēja paziņojumu par nodokļu uzlikšanu attiecībā uz 2007. gada maiju un jūniju, jo tai bija būtiskas šaubas par minētā 50. panta 1. punkta 1) apakšpunkta saderību ar Direktīvu 2003/30. Ar 2008. gada 14. aprīļa rīkojumu *Bundesfinanzhof* [Federālā Finanšu tiesa] atcēla šo rīkojumu par pagaidu noregulējumu.
- 24 2007. gada 10. oktobrī *Hauptzollamt Darmstadt* noraidīja lūgumu par nodokļu apmēra samazināšanu, ko prasītājs pamata lietā iesniedzis par paziņojumu par nodokļu uzlikšanu par 2007. gada maiju.
- 25 Prasītājas pamata lietā par šo nolēmumu iesniedza strīdīgo prasību *Hessisches Finanzgericht*.
- 26 Savā lēmumā lūgt sniegt prejudiciālu nolēmumu pēdējā minētā tiesa norāda, ka likuma par elektroenerģijas nodokli 50. panta 1. punkta 1) apakšpunkts, kurā grozījumi izdarīti ar likumu par biodegvielas kvotām, ir pretrunā Kopienas tiesībām.
- 27 Pirmkārt, minētā tiesa uzskata, ka, tā kā ar šo tiesību normu tiek atcelts tas atbrīvojums no nodokļa, kas bija piešķirts no nerafinētas augu eļļas iegūtas biodegvielas daļai degvielu maisījumā, tā ir pretrunā Direktīvai 2003/30. Tādus pašus noteikumus piemērojot tām degvielu maisījumu daļām, kas iegūtas no biodegvielas, un daļām, kas iegūtas no fosilās degvielas, Vācijas Federatīvā Republika vairs nevarēs sasniegt mērķi samazināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas no transportlīdzekļiem. Turklāt nav veikts nekāds novērtējums, kā šāda atbrīvojuma no nodokļa atcelšana ietekmēs ilgtspējīgas attīstības kritērijus. Turklāt valsts likumdevējs nepareizi uzskatīja, ka šī atcelšana ir vajadzīga, lai novērstu pārmērīgu papildu izmaksu kompensēšanu.

28 Otrkārt, iesniedzējtiesa uzskata, ka minētā tiesību norma ir pretrunā dažiem vispārējiem Kopienų tiesību principiem. Tā esot pretrunā tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principiem tāpēc, ka uzņēmēji nevarēja paredzēt, ka šāda norma tiks pieņemta, jo Kopienų tiesiskais regulējums tobrīd netika grozīts, un nebija paredzēti nekādi pārejas posma pasākumi. Direktīva 2003/30 ir pamatota ar pieņēmumu, ka visa biodegviela, neatkarīgi no tā, vai tā tiek izmantota tīrā veidā vai maisījumos, ļauj īstenot paredzētos mērķus. Šī pati tiesību norma esot pretrunā arī samērīguma principam, jo tā neesot vajadzīga, lai efektīvi pasargātu nodokļu ieņēmumus. Pirmkārt, nav veikts nekāds šo zaudējumu vērtējums un, otrkārt, tajā pašā laikā tika ieviests jauns atbrīvojums no nodokļa biodegvielai, kas “īpaši pelnījusi aizsardzību”, ko veido arī sajaukta biodegviela.

29 Šajos apstākļos *Hessisches Finanzgericht* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai [...] Direktīvas 2003/30 [...] 3. pants, ņemot vērā šīs direktīvas desmito, divpadsmito, četrpadsmito, deviņpadsmito, divdesmit otro un divdesmit septīto apsvērumu, nepieļauj tādu valsts tiesību normu kā likuma par elektroenerģijas nodokli [...] 50. panta 1. punkta 1) apakšpunkts, kurā grozījumi izdarīti ar likumu [par biodegvielas kvotām], saskaņā ar kuru atbrīvojums no nodokļiem netiek piemērots tādas biodegvielas daļām, ko veido augu eļļas un kas atbilst standarta DIN V 51605 prasībām (2006. gada jūlija redakcija), un kas ietilpst degvielu maisījumos?

- 2) Vai Kopienų tiesībās atzītie tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principi paredz, ka Direktīvas [2003/30] transponēšanai pieņemtās tiesību normas, kuru mērķis ir ilgtermiņa atbalsta sistēmas ieviešana, paredzot nodokļu atvieglojumu pasākumus, uzņēmumiem, kuriem tās ir piemērojamas, nelabvēlīgā veidā dalībvalsts var grozīt tikai tad, ja attiecīgās sistēmas piemērošanas laikā pastāv ārkārtēji apstākļi?”

- 30 Uzskatot, ka uz minētajiem jautājumiem ir jāsaņem steidzama Tiesas atbilde, ņemot vērā, pirmkārt, ka prasītāja pamata lietā, kas kopš 2007. gada 15. jūlija uz laiku ir pārtraucis savu darbību, ekonomiskā izdzīvošana ir atkarīga no risinājuma pamata lietā un, otrkārt, ka risinājumam pamata lietā ir būtiska ekonomiska nozīme ne tikai šajā gadījumā, jo attiecīgā valsts tiesiskā regulējuma rezultātā jebkādu nozīmi var zaudēt ieguldījumi, kas, ņemot vērā nodokļa priekšrocības, veikti, lai veicinātu biodegvielas patēriņa palielināšanos, iesniedzējtiesa lūdza Tiesu lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu piemērot paātrināto procesu saskaņā ar Reglamenta 104.a panta pirmo daļu.
- 31 Tiesas priekšsēdētājs ar 2008. gada 3. jūlija rīkojumu šo lūgumu noraidīja, pamatojoties uz to, ka nav izpildīti minētā 104.a panta pirmajā daļā ietvertie nosacījumi.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 32 Uzdotot šo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2003/30 3. pants ir interpretējams tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kāds tiek aplūkots pamata lietā, kurš no nodokļu atbrīvojuma režīma, kas tajā paredzēts attiecībā uz biodegvielu, izslēdz produktu, kas tiek aplūkots pamata prāvā un ko veido augu eļļas, fosilās dīzeļdegvielas un speciālu piemaisījumu maisījums.
- 33 Šajā sakarā vispirms ir jānorāda, ka, kaut arī Direktīvas 2003/30 mērķis saskaņā ar tās 1. pantu ir veicināt biodegvielas izmantošanu, lai transporta vajadzībām aizstātu

dīzeļdegvielu vai degvielu katrā dalībvalstī, tā dalībvalstīm neparedz nekādu saistošu mērķi, kas saistīts ar minimālās biodegvielas daudzuma laišanu tirgū.

34 Kā izriet no paša šīs direktīvas 3. panta 1. punkta a) apakšpunkta formulējuma, tā tikai paredz, ka minētajām valstīm, nosakot valsts “aptuvenos” mērķus, “būtu” jācenšas sasniegt šādu minimālo daļu, kura, aprēķinos pamatojoties uz energoietilpību, šī panta 1. punkta b) apakšpunktā attiecīgi 2005. gada 31. decembrim ir noteikta 2 % apmērā un 2010. gada 31. decembrim — 5,75 % apmērā no kopējā degvielas un dīzeļdegvielas daudzuma, kas valsts tirgū laists tirdzniecībā transporta vajadzībām.

35 Jāsecina, ka Direktīva 2003/30 dalībvalstīm nenosaka arī to, kādi līdzekļi tām ir jāievieš šo aptuveno mērķu sasniegšanai, bet šajā sakarā tām dod brīvas izvēles iespējas attiecībā uz veicamo pasākumu raksturu, jo minētajām valstīm ir plaša rīcības brīvība, lai, kā tas izriet no šīs direktīvas divdesmitā apsvēruma, ņemtu vērā resursu un izejvielu pieejamību, kā arī valsts politiku biodegvielas izmantošanas veicināšanas jomā.

36 No tā izriet, ka Direktīvas 2003/30 noteikumi dalībvalstīm nenosaka pienākumu attiecībā uz biodegvielu ieviešanu vai saglabāt spēkā nodokļu atbrīvojuma režīmu. Šajā sakarā no šīs direktīvas deviņpadsmitā apsvēruma izriet, ka, kaut arī nodokļu atbrīvojuma režīms ir viens no līdzekļiem, kas ir minēto valstu rīcībā, lai sasniegtu minētajā direktīvā paredzētos mērķus, var paredzēt arī citus līdzekļus, piemēram, finansiālu atbalstu pārstrādes rūpniecībai vai minimālās biodegvielas procentuālās daļas noteikšanu naftas uzņēmumiem.

37 Turklāt no Direktīvas 2003/30 3. panta 4. punkta izriet, ka dalībvalstīm ir arī plaša rīcības brīvība attiecībā uz produktiem, kuru patēriņu tās vēlas veicināt, lai sasniegtu tajā paredzētos mērķus, jo minētās valstis var izvēlēties prioritāri veicināt atsevišķu

veidu biodegvielas izmantošanu, ņemot vērā to vispārējos klimatiskos apstākļus un ekoloģisko situāciju, to rentabilitāti, kā arī konkurētspēju un piegādes drošību.

- 38 Šajos apstākļos ir jāsecina, ka no minētās direktīvas noteikumiem neizriet nekādas tiesības uz nodokļu atbrīvojumu, it īpaši tiesības uz nodokļu atbrīvojumu attiecībā uz kādu konkrētu produktu.
- 39 Tieši pretēji, no Direktīvas 2003/96 1. panta izriet, ka dalībvalstīm principā ir pienākums ar nodokli aplikt tādu produktu kā tas, kas tiek aplūkots pamata prāvā, jo šis produkts, ko veido maisījums, kurā ietilpst fosilā dīzeļdegviela, kas ietilpst KN 2710 pozīcijā, augu eļļa, šajā gadījumā rapšu eļļa, kas ietilpst KN 1514 pozīcijā, un piemaisījumi, ko paredzēts izmantot par kurināmo vai motordegvielu, saskaņā ar šīs direktīvas 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu un 3. punkta otro daļu ir “energoprodukts” minētā panta nozīmē (šajā sakarā skat. 2008. gada 18. decembra spriedumu lietā *C-517/07 Afton Chemicals*, Krājums, I-10427. lpp., 40. punkts).
- 40 Tomēr saskaņā ar Direktīvas 2003/96 16. panta 1. punkta formulējumu dalībvalstīm ir iespēja šādus energoproduktus no nodokļa atbrīvot vai tiem piemērot samazinātu nodokļa likmi (šajā sakarā skat. 2007. gada 5. jūlija spriedumu apvienotajās lietās *C-145/06 un C-146/06 Fendt Italiana*, Krājums, I-5869. lpp., 36. punkts).
- 41 Līdz ar to uz pirmo jautājumu ir jāatbild tā, ka Direktīvas 2003/30 3. pants ir interpretējams tādējādi, ka tas pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kāds tiek aplūkots pamata prāvā, kurš no nodokļu atbrīvojuma režīma, kas tajā paredzēts attiecībā uz biodegvielu, izslēdz tādu produktu, kāds tiek aplūkots pamata prāvā un ko veido augu eļļas, fosilās dīzeļdegvielas un speciālu piemaisījumu maisījums.

Par otro jautājumu

- 42 Uzdotot otro jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai vispārējie tiesiskās drošības un tiesiskās palāvības aizsardzības principi nepieļauj, ka dalībvalsts attiecībā uz tādu produktu, kāds tiek aplūkots pamata prāvā, pirms sākotnēji valsts tiesiskajā regulējumā paredzētā termiņa beigām atceļ nodokļu atbrīvojuma režīmu, kas tam bija piemērojams. Minētā tiesa šajā sakarā īpaši vēlas uzzināt, vai šāda atcelšana ir atkarīga no ārkārtas apstākļu pastāvēšanas.
- 43 Jāatgādina, ka tiesiskās drošības un tiesiskās palāvības aizsardzības principi ir daļa no Kopienų tiesību sistēmas. Tādējādi tie ir jāievēro Kopienų iestādēm, kā arī dalībvalstīm, īstenojot pilnvaras, ko tām piešķir Kopienų direktīvas (šajā sakarā skat. 1998. gada 3. decembra spriedumu lietā *C-381/97 Belgocodex, Recueil*, I-8153. lpp., 26. punkts, un 2005. gada 26. aprīļa spriedumu lietā *C-376/02 “Goed Wonen”*, Krājums, I-3445. lpp., 32. punkts, kā arī 2008. gada 21. februāra spriedumu lietā *C-271/06 Netto Supermarkt*, Krājums, I-771. lpp., 18. punkts).
- 44 No tā izriet, ka tādā valsts tiesiskajā regulējumā, kāds tiek aplūkots pamata prāvā un ar ko attiecīgās dalībvalsts tiesību sistēmā ir paredzēts transponēt Direktīvas 2003/30 un Direktīvas 2003/96 noteikumus, ir jāievēro šie vispārējie Kopienų tiesību principi.
- 45 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tikai iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai šāds valsts tiesiskais regulējums atbilst minētajiem principiem (skat. it īpaši 2006. gada 11. maija spriedumu lietā *C-384/04 Federation of Technological Industries u.c.*, Krājums, I-4191. lpp., 34. punkts; 2006. gada 14. septembra spriedumu apvienotajās lietās no *C-181/04 līdz C-183/04 Elmeka*, Krājums, I-8167. lpp., 35. un 36. punkts, kā arī 2008. gada 17. jūlija spriedumu lietā *C-347/06 ASM Brescia*, Krājums, I-5641. lpp., 72. punkts), jo Tiesas, kas izskata lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, kompetencē ir tikai sniegt šai tiesai visu attiecīgo Kopienų tiesību normu

interpretāciju, kas var ļaut tai novērtēt šo atbilstību (skat. it īpaši 1997. gada 18. decembra spriedumu apvienotajās lietās C-286/94, C-340/95, C-401/95 un C-47/96 *Garage Molenheide u.c., Recueil*, I-7281. lpp., 49. punkts).

- 46 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru tiesiskās drošības princips, kam ir piesaistīts tiesiskās palāvības aizsardzības princips, paredz, pirmkārt, ka tiesību normām ir jābūt skaidrām un precīzām un, otrkārt, ka attiecīgajām personām ir jābūt iespējai paredzēt to piemērošanu (skat. it īpaši 1996. gada 15. februāra spriedumu lietā C-63/93 *Duff u.c., Recueil*, I-569. lpp., 20. punkts; 2000. gada 18. maija spriedumu lietā C-107/97 *Rombi un Arkopharma, Recueil*, I-3367. lpp., 66. punkts, kā arī 2005. gada 7. jūnija spriedumu lietā C-17/03 *VEMW u.c., Krājums*, I-4983. lpp., 80. punkts). Šī obligātā prasība īpaši stingri ir jāievēro tad, ja runa ir par tiesisko regulējumu, kas var radīt finansiāla rakstura pienākumus, lai ieinteresētās personas varētu precīzi uzzināt tajā paredzēto pienākumu apmēru (2004. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-17/01 *Sudholz, Recueil*, I-4243. lpp., 34. punkts).
- 47 Jānorāda, ka valsts tiesiskais regulējums, ar ko ir atcelts pamata lietā aplūkojamais nodokļu atbrīvojuma režīms, šajā gadījumā, kā šķiet, atbilst prasībai, ka tiesību normai ir jābūt skaidrai un precīzai.
- 48 Attiecībā uz to, ka ir jābūt iespējai paredzēt, ka minētais nodokļu atbrīvojuma režīms tiks atcelts, ir jānorāda, ka, kaut arī šī atcelšana bija paredzēta tikai nākotnē un tādējādi tā neattiecās uz atbrīvojumu no nodokļa, ko prasītājs pamata lietā saņēmis attiecībā uz 2005. un 2006. gadu, gan likums par nodokli minerāleļļām redakcijā, kas stājās spēkā 2004. gada 1. janvārī, gan likums par elektroenerģijas nodokli redakcijā, kas stājās spēkā 2006. gada 1. augustā, paredz šī nodokļu atbrīvojuma režīma piemērošanu līdz 2009. gada 31. decembrim. Attiecībā uz tādu biodegvielu kā pamata lietā aplūkotais produkts, ar tiesisko regulējumu, kas pieņemts vēlāk, 2006. gada 18. decembrī, šis nodokļu atbrīvojuma režīms tomēr, sākot no 2007. gada 1. janvāra, priekšlaicīgi tika atcelts.
- 49 Tomēr ir jāatgādina, ka Tiesa jau iepriekš ir atzinusi, ka tiesiskās drošības princips neprasa negrozīt tiesību aktus, bet drīzāk prasa, lai likumdevējs ņem vērā uzņēmēju

īpašo stāvokli un vajadzības gadījumā paredz pielāgošanas noteikumus jauno tiesību normu piemērošanai (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *VEMW* u.c., 81. punkts).

- 50 Šajā gadījumā, šķiet, ka no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem šajā sakarā, kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai, izriet, ka, kaut arī produkti, kas tiek aplūkoti pamata prāvā, vairs nav atbrīvoti no nodokļa, kas attiecas uz energoproduktiem, tiem tomēr var piemērot režīmu, kas vienlaikus izveidots ar minēto tiesisko regulējumu un ar ko degvielas piegādātājiem ir noteikts pienākums ievērot obligāto minimālo biodegvielas daļu degvielā.
- 51 Konkrētāk attiecībā uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu tomēr ir jānorāda, ka pamata lietā valsts likumdevējs priekšlaicīgi ir atcēlis nodokļu atbrīvojuma režīmu, attiecībā uz kuru tas iepriekš konkrētos sava tiesiskā regulējuma noteikumos divreiz bija norādījis, ka šis režīms tiks saglabāts spēkā līdz vēlākam, skaidri noteiktam datumam.
- 52 Jāatzīst, ka tāda uzņēmēja kā prasītāja pamata lietā intereses, kas savu darbību ir sācis laikā, kad attiecībā uz biodegvielu darbojās pamata prāvā aplūkotais nodokļu atbrīvojuma režīms, un kas šajā nolūkā veicis lielus ieguldījumus, var būtiski ietekmēt šī režīma priekšlaicīga atcelšana it īpaši tad, ja tā tiek veikta pēkšņi un neparedzami, nedodot tam vajadzīgo laiku, lai pielāgotos jaunajai tiesiskajai situācijai.
- 53 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ikviens uzņēmējs, kuram kāda valsts iestāde ir devusi pamatotas cerības, var atsaukties uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu. Tomēr, ja uzmanīgs un apdomīgs uzņēmējs var paredzēt, ka tiks veikts pasākums, kas varētu ietekmēt tā intereses, uzņēmējs nevar uz šo principu atsaukties pēc pasākumu veikšanas. Turklāt uzņēmējiem nav pamata tiesiski paļauties, ka tiks saglabāta

pašreizējā situācija, kas var tikt grozīta, valsts iestādēm īstenojot savu diskrecionāro varu (šajā sakarā skat. it īpaši 2004. gada 15. jūlija spriedumu apvienotajās lietās C-37/02 un C-38/02 *Di Leonardo un Dilexport*, Krājums, I-6911. lpp., 70. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2006. gada 7. septembra spriedumu lietā C-310/04 Spānija/Padome, Krājums, I-7285. lpp., 81. punkts).

54 Šajā sakarā attiecībā uz paļāvību, kas nodokļu maksātājam varētu būt par nodokļu priekšrocības piemērošanu, Tiesa jau iepriekš ir atzinusi, ka tad, ja direktīva nodokļu jomā piešķir plašas pilnvaras dalībvalstīm, tiesību aktu grozījumus, kas veikti atbilstoši direktīvai, nevar uzskatīt par neparedzamiem (skat. 2004. gada 29. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās C-487/01 un C-7/02 *Gemeente Leusden un Holin Groep, Recueil*, I-5337. lpp., 66. punkts).

55 Kā izriet no šī sprieduma 33.–37. punkta, dalībvalstīm ir plaša rīcības brīvība, izvēloties pasākumus, kādus veikt, lai sasniegtu Direktīvas 2003/30 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteiktos mērķus, un tās šajā nolūkā var paredzēt, ka naftas uzņēmumiem tiek noteikta minimālā procentuālā biodegvielas daļa.

56 Tādējādi, tā kā valsts tiesiskā regulējuma, ar ko tika atcelts attiecīgais nodokļu atbrīvojuma režīms, mērķis ir likt ievērot obligāto minimālo biodegvielas daļu degvielā, nevar prasīt, lai minētā atcelšana pretēji tam, ko iesaka iesniedzējtiesa, būtu atkarīga no ārkārtas apstākļu pastāvēšanas.

57 Tomēr iesniedzējtiesai ir jānoskaidro, vai uzmanīgs un apdomīgs uzņēmējs varētu paredzēt šādas atcelšanas iespēju tādā situācijā, kāda tiek aplūkota pamata lietā. Tas, vai pienācīgi ir ievērota uzņēmēju, kurus skar valsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēts attiecīgais režīms, tiesiskā paļāvība, minētajai tiesai vispārēji un konkrēti ir jāizvērtē,

ņemot vērā parasto informācijas izplatīšanas veidu dalībvalstī, kas to ir pieņēmusi, un lietas apstākļus (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā “Goed Wonen”, 43. punkts).

- 58 Šajā sakarā gan savos rakstveida apsvērumos, gan tiesas sēdē prasītājs pamata lietā norādīja, *Hauptzollamt Darmstadt* neiebilstot šajā jautājumā, ka pēdējai minētai, ar kuru tas sazinājās 2007. gada janvārī, nebija zināms to grozījumu saturs, kas likumā par elektroenerģijas nodokli bija izdarīti ar likumu par biodegvielas kvotām, jo jaunās nodokļu deklarācijas veidlapas, kuras bija jāiesniedz pēc šiem grozījumiem, nebija pieejamas līdz pat 2007. gada marta vidum, kā rezultātā laika posmā no 2007. gada 1. janvāra līdz 31. martam minētais prasītājs savas deklarācijas turpināja aizpildīt uz vecajām veidlapām. Prasītājs pamata lietā ir arī uzsvēris, ka, tā kā likumā par elektroenerģijas nodokli piešķirtās nodokļu priekšrocības priekšlaicīgi tika atceltas ar citu likumu, tam bija piemērojami divi tiesību akti, vienā no kuriem bija paredzēts atbrīvojums no nodokļa, kas ar otru savukārt tika atcelts.
- 59 Nevar noliegt, ka šie apstākļi vai daži no tiem, kas tomēr ir jāpārbauda iesniedzējtiesai pamata prāvā, var liecināt, ka valsts tiesiskais regulējums, kurā bija paredzēts atcelt attiecīgo atbrīvojumu no nodokļa un kurš stājās spēkā ļoti īsā termiņā, attiecīgajā brīdī netika pienācīgā mērā darīts zināms ieinteresētajām personām, ko *Hauptzollamt Darmstadt* tomēr apstrīdēja tiesas sēdē, tādējādi apgrūtinot attiecīgo personu piekļuvi piemērojamajām valsts tiesību normām.
- 60 Tomēr, lai noskaidrotu, vai uzmanīgs un apdomīgs uzņēmējs varēja paredzēt iespēju, ka tiks veikta minētā atcelšana, tādā lietā kā pamata prāva, iesniedzējtiesai ir jāņem vērā arī dažādi apstākļi, kas pastāvēja pirms šīs stāšanās spēkā. Šajā sakarā, lai iesniedzējtiesai sniegtu noderīgu atbildi, ir jānorāda īpaši uz šādiem apstākļiem, kas izriet no Tiesai nodotajiem lietas materiāliem un kas attiecas gan uz valsts, gan Kopienų tiesisko regulējumu.

- 61 Pirmkārt, attiecībā uz valsts tiesisko regulējumu, kas tādām mazām un vidējām uzņēmumiem, kāds tiek aplūkots pamata prāvā, ir vispieejamākais tiesiskais regulējums, ir jāuzsver, ka kopš 2004. gada valsts tiesiskajā regulējumā, ar ko bija ieviests attiecīgais nodokļu atbrīvojuma režīms, atbilstoši Direktīvas 2003/96 16. panta 3. punkta noteikumiem bija paredzēts, ka valsts iestādēm ir pienākums pārskatīt atbrīvojumus no nodokļiem un nodokļu samazinājumus, kas piemērojami biodegvielai, atkarībā no izejvielu izmaksu izmaiņām, lai nodrošinātu, ka šis nodokļu priekšrocības nerada pārmērīgu ar biodegvielas ražošanu saistīto papildu izmaksu kompensēšanu.
- 62 Šajā gadījumā nevar noliegt, ka nodokļu atbrīvojuma, kas bija paredzēts tādām produktu maisījumam, kāds tiek aplūkots pamata lietā, atcelšana, kaut arī tikai daļēji, kas ir jāpierāda iesniedzējtiesai, bija pamatota ar vajadzību izbeigt šādu pārmērīgu kompensāciju. Katrā ziņā šāda tiesību norma tomēr uzmanīgam un apdomīgam uzņēmējiem uzreiz varēja likt saprast, ka biodegvielai piemērojamo nodokļu atbrīvojuma režīmu valsts iestādes var pielāgot vai pat atcelt, lai ņemtu vērā dažu ārēju apstākļu izmaiņas, un ka tādējādi minētā tiesiskā regulējuma normas nevarēja radīt pārliecību, ka noteiktu laika posmā šāds režīms tiks saglabāts.
- 63 Turklāt ir jānorāda, ka saskaņā ar iesniedzējtiesas lēmumu, kā arī Komisijas iesniegtajiem rakstveida apsvērumiem tāda biodegvielai piemērojama nodokļu atbrīvojuma režīma atcelšana, kāds tiek aplūkots pamata prāvā, bija darīta zināma jaunās valdības noslēgtajā 2005. gada 11. novembra koalīcijas līgumā, kurā tā bija paudusi savu nodomu aizstāt dažādas biodegvielai paredzētas nodokļu priekšrocības ar pienākumu degvielas maisījumā iekļaut biodegvielu. No *Hauptzollamt Darmstadt* apsvērumiem arī izriet, ka šis pasākums bija darīts zināms 2006. gada 6. aprīļa likumprojektā. Turklāt šis pats nodokļu dienests tiesas sēdē paskaidroja, ka 2006. gadā šajā sakarā bija notikusi būtiska informācijas apmaiņa ar ieinteresētajām personām.

- 64 Tomēr ir jāņem arī vērā, ka piecus mēnešus pirms tādai biodegvielai paredzētā nodokļu atbrīvojuma režīma atcelšanas, kāda tiek aplūkota pamata prāvā, valsts likumdevējs ar likumu par elektroenerģijas nodokli tā 2006. gada 1. augusta redakcijā 2009. gada 31. decembrī apstiprināja par minētā režīma darbības beigu datumu, attiecībā uz biodegvielu, kas tāpat kā minētais produkts iegūta no augu eļļām, tomēr paredzot, ka šis režīms pakāpeniski tiek atcelts, pakāpeniski samazinot atbrīvojuma no nodokļa likmi, sākot no 2008. gada 1. janvāra līdz 2012. gada beigām.
- 65 Iesniedzējtiesai ir jāizvērtē, kādā mērā šāds apstāklis, kas atspoguļoja valsts likumdevēja vēlmi 2006. gada vidū saglabāt spēkā attiecīgo nodokļu atbrīvojuma režīmu, uzmanīgam un apdomīgam uzņēmējam varēja likt saprast, ka minētais režīms būs piemērojams arī turpmāk vismaz līdz sākotnēji paredzētā termiņa beigām, proti, 2009. gada 31. decembrim vai pat daļēji līdz 2012. gadam. Šajā sakarā minētajai tiesai īpaši ir jāpārbauda, kādā mērā šāda uzņēmēja pārlicību šajā jautājumā varēja nostiprināt apstāklis, ka par šo saglabāšanu spēkā tika izlemts pēc dažādiem šī sprieduma 63. punktā minētajiem paziņojumiem, kuros bija darīts zināms, ka šis režīms tiks atcelts.
- 66 Otrkārt, attiecībā uz Kopienų tiesisko regulējumu ir jānorāda, ka minētajā regulējumā attiecīgajā laika posmā netika veiktas nekādas izmaiņas. Iesniedzējtiesai tomēr ir jānovērtē, kādā mērā šāds apstāklis varēja uzmanīgam un apdomīgam uzņēmējam likt domāt, ka valsts tiesības, kuru mērķis ir transponēt šo tiesisko regulējumu, paliks nemainīgas, lai gan, kā tas ir norādīts šī sprieduma 35. punktā, Direktīva 2003/30 paredzēja plašu rīcības brīvību dalībvalstīm attiecībā uz to, kāda rakstura pasākumus veikt, lai sasniegtu tajā paredzētos mērķus.
- 67 Tādējādi ir jāsecina, ka, ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, kā arī visus citus atbilstošos iesniedzējtiesā izskatāmās lietas apstākļus, tai, veicot konkrētu un vispārēju vērtējumu, ir jāpārbauda, vai prasītajam pamata lietā kā uzmanīgam un apdomīgam uzņēmējam bija pieejama pietiekama informācija, kas tam ļāva domāt, ka

pamata lietā aplūkojamais nodokļu atbrīvojuma režīms tiks atcelts pirms sākotnējā datuma, kas paredzēts šī režīma darbības beigām.

- 68 Līdz ar to uz otro jautājumu ir jāatbild tā, ka vispārējie tiesiskās drošības un tiesiskās palāvības aizsardzības principi būtībā pieļauj, ka attiecībā uz tādu produktu, kāds tiek aplūkots pamata prāvā, dalībvalsts pirms valsts tiesiskajā regulējumā sākotnēji paredzētā beigu datuma atceļ nodokļu atbrīvojuma režīmu, kas tam bija piemērojams. Katrā ziņā, lai varētu veikt šādu atcelšanu, nav jāpastāv ārkārtas apstākļiem. Iesniedzējtiesai tomēr, veicot konkrētu un vispārēju vērtējumu, ir jāpārbauda, vai minētie principi ir ievēroti pamata lietā, ņemot vērā visus tās atbilstošos apstākļus.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 69 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospiež:

- 1) **Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 8. maija Direktīvas 2003/30/EK par biodegvielas un citu atjaunojamo veidu degvielas izmantošanas veicināšanu transportā 3. pants ir interpretējams tādējādi, ka tas pieļauj tādu valsts**

tiesisko regulējumu, kāds tiek aplūkots pamata prāvā, kurš no nodokļu atbrīvojuma režīma, kas tajā paredzēts attiecībā uz biodegvielu, izslēdz tādu produktu, kāds tiek aplūkots pamata prāvā un ko veido augu eļļas, fosilās dīzeļdegvielas un speciālu piemaisījumu maisījums;

- 2) vispārējie tiesiskās drošības un tiesiskās palāvības aizsardzības principi būtībā pieļauj, ka attiecībā uz tādu produktu, kāds tiek aplūkots pamata prāvā, dalībvalsts pirms valsts tiesiskajā regulējumā sākotnēji paredzētā beigu datuma atceļ nodokļu atbrīvojuma režīmu, kas tam bija piemērojams. Katrā ziņā, lai varētu veikt šādu atcelšanu, nav jāpastāv ārkārtas apstākļiem. Iesniedzējtiesai tomēr, veicot konkrētu un vispārēju vērtējumu, ir jāpārbauda, vai minētie principi ir ievēroti pamata lietā, ņemot vērā visus tās atbilstošos apstākļus.

[Paraksti]